

SİBER ZORBALIK

Kişi veya grupların bilişim teknolojisi cihazlarını diğer bireylere zarar vermek amacıyla kötü niyetle ve tekrarlayan şekilde kullanmasına siber zorbalık denir.

BİLGİ GİZLİLİĞİ VE GÜVENLİĞİ

Bilgisayarımızdaki veriler birçok şekilde zarar görebilmektedir.

Bilgi güvenliği denildiğinde 3 temel unsurdan belirlenmiştir.

1. **Bütünlük**
2. **Erişebilirlik**
3. **Gizlilik**

İnternet'te kullandığımız sitelerde güvenli bir şekilde bağlantı kurduğumuzu anlamanın yollarından biri adres çubuğuna bakmaktır. Eğer **HTTPS** ile başlayan bir adres ise bu bağlantı güvenlik sertifikası kullanıyor demektir.

ZARARLI YAZILIMLAR

Bilgisayar sistemlerimize zarar veren, farklı türde bir çok yazılım bulunmaktadır. Bu yazılımlara genel olarak zararlı yazılım diyoruz. Zararlı yazılımlar, bilgisayarların bazı programları yavaş çalıştırmasına veya hiç çalıştırmamasına neden olur. Birçok türü vardır. Bunların en bilindikleri **virüsler, truva atı, solucan, casus yazılım ve fidye yazılımı** gibi.

BİLGİSAYAR AĞLARI

• İki ya da daha fazla bilgisayarın bilgi paylaşımı veya iletişimi için bağlanmasıyla oluşan yapıya **bilgisayar ağı** denir.

Bir bilgisayar ağında aşağıdaki bileşenler bulunmalıdır:

1. **Ağ kartı**
2. **Ağ kablosu**
3. **Dağıtıcı (Switch, hub)**
4. **Modem**
5. **Ağ yazıcısı**

• Bir bilgisayarın ağ üzerindeki diğer araçlarla veri alışverişini sağlayan iç donanım birimine **ağ kartı** denir.

• Cihazların internete bağlanmasını sağlayan ağ bileşenine **modem** denir.

• Bilgisayar ağlarında tek bir **ağ yazıcısı** kurarak maliyeti azaltabiliriz. Böylece pek çok bilgisayarın bulunduğu bir bilgisayar ağına tek bir bilgisayardan çıktı alabiliriz.

• Bir bilgisayarın ağ üzerindeki diğer araçlarla veri alışverişini sağlayan iç donanım birimine **ağ kartı** denir.

ARAMA MOTORLARI

İnternette belirli anahtar kelimeler ya da belirli belgeleri kullanarak arama yaptığımızda bize ilgili sonuçlar sunmaya çalışan **internet sayfaları ya da web siteleridir**.

Google (www.google.com.tr) günümüzde arama motorları arasında en sık kullanılan arama motorudur. Google gibi birçok arama motoru vardır.

Arama motorları, aramalarınızı özelleştirmenizi de sağlar. **Görsel, harita, video, kitap, haber** gibi içeriklerle aramamızı filtreleyebiliriz. Bu kategoriler arama sonuçlarımızı sınırlandırarak gereksiz bilgilere ulaşmamızı engeller.

Arama motoru kullanırken istediğimiz sonuca daha hızlı ulaşmak için dikkat edilecek hususlar;

*Aramalarda dosya uzantısı kullanabiliriz.

* Arama terimini “ ” işaretleri arasına yazarak aramayı sınırlandırabiliriz.

* Arama terimlerinde basit kalıplar kullanmalıyız.

* Aramalarda “Telefon” yerine “Tel.” gibi kısaltma kullanmamalıyız.

İLETİŞİM SÜRECİ

İletişim için kullanılan teknolojilere iletişim teknolojileri denir. İletişim teknolojileri incelenirken **eş zamanlı (senkron)** ve **farklı zamanlı (asenkron)** olmak üzere iki kısımda incelenir.

Eş Zamanlı (Senkron) İletişim:

Kullanıcıların aynı zamanda, ama farklı mekânlarda olduğu durumlarda kullanılan iletişim sürecidir. Örneğin telefon görüşmesi, yüz yüze görüşme, görüntülü arama gibi iletişimler senkronudur.

Farklı Zamanlı (Asenkron) İletişim:

Kullanıcıların farklı zamanlarda, aynı veya farklı mekânlarda olduğu durumlarda kullanılan iletişim sürecidir. Örneğin mektuplaşma, e-posta gönderme/alma, forum siteleri gibi iletişimler asenkronudur.

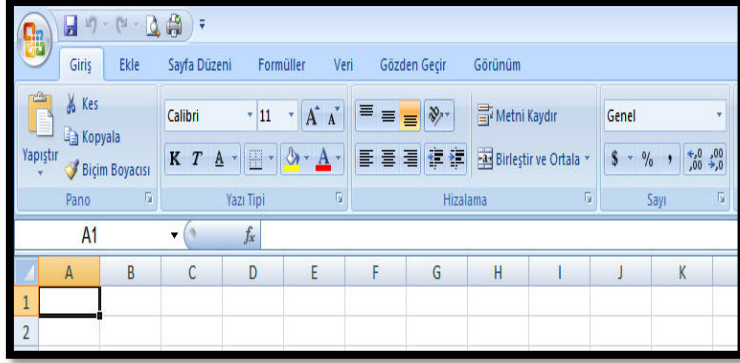
ELEKTRONİK TABLOLAMA PROGRAMLARI

Tablolama programı ile, verilerle ilgili grafikler çizebilir, kolay ve hızlı bir şekilde raporlar, özetler hazırlayabilir, istenilen verilere ulaşabilir, sıralayabilir, verileri sorgulayabilirsiniz.

En çok kullanılan tablolama programları;

Google E-tablolar, Microsoft Excel, LibreOffice, OpenOffice tir.

Tablolama programlarından en yaygın kullanılan **Microsoft EXCEL**'i tanıyalım.

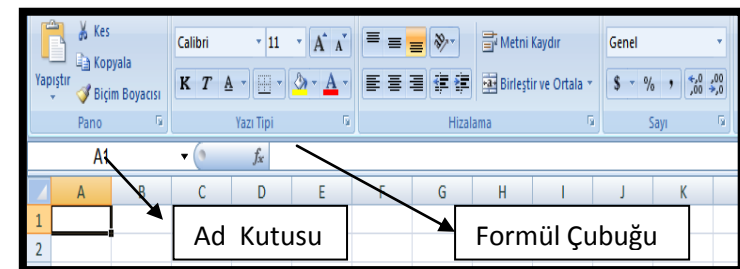
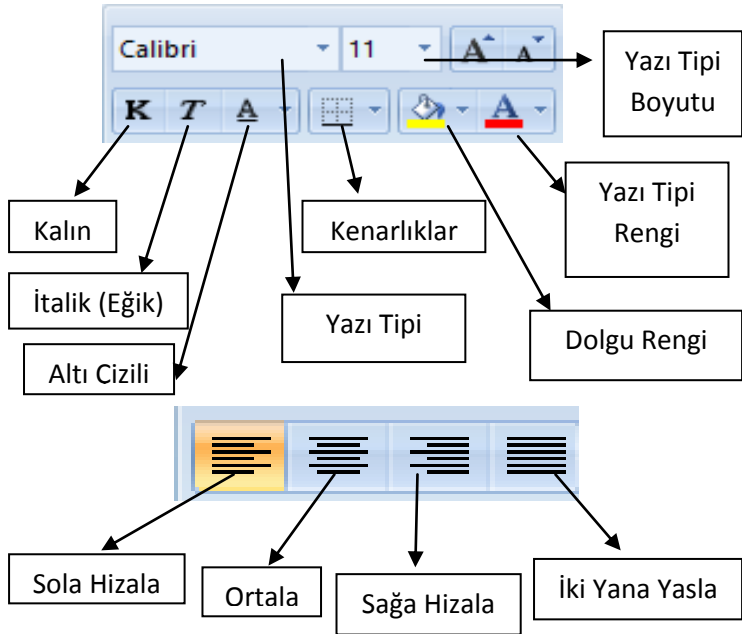

Her türlü tablolama, grafik ve hesaplama işlemlerinin yapılabileceği çok fonksiyonlu bir programdır.

Sütun = A,B,C... gibi harflerin oluşturduğu her bir dikey bölüme **sütun** denir.

Satır = 1,2,3... gibi sadece sayıların oluşturduğu her bir yatay bölüme **satır** denir.

Hücre = Satır ve Sütunların kesiştiği kutucuklara denir. Hücreler adlandırılırken **önce sütun sonra satır ismi** ile adlandırılırlar. Örneğin **A12, B4, C25** ... gibi.

Tablolama Programlarında 4 işlem;

TOPLAMA	+
ÇIKARMA	-
ÇARPMA	*
BÖLME	/

Tabloda görüldüğü gibi toplama için **(+)**, çıkarma için **(-)**, çarpma için **(*)**, bölme için **(/)** işareti kullanılır.

Her işlemde formüllerin başına **mutlaka eşittir(=) işareti** konulur.

Eğer "=" unutulursa formülünüz doğru bile olsa sonucu göstermez.

Başında eşittir olmayan hiçbir **formül doğru kabul edilmez.**

1. İlk önce hesaplanacak hücre seçilir.
2. "=" işareti ile formüle başlanır.
3. "=" işaretinden sonra formül yazılır. Eğer formül karmaşık ise **parantezlere dikkat edilir.**

	A	B
1	1. sayı	50
2	2. sayı	5
3	Toplama	=B1+B2
4	Toplama	=TOPLA(B1:B2)

Toplama işlemi;

Öncelikle hücre seçilerek = işareti ile başlanır.

=1.sayının yazılı olduğu hücre adı + 2. Sayının yazılı olduğu hücre adı
=B1+B2 ya da =TOPLA(B1:B2) gibi.

Çıkarma işlemi;

Öncelikle hücre seçilerek = işareti ile başlanır.

= 1.Sayının yazılı olduğu hücre adı - 2.Sayının yazılı olduğu hücre adı
=B1-B2

Çarpma işlemi;

Öncelikle hücre seçilerek = işareti ile başlanır.

=1.sayının yazılı olduğu hücre adı * 2. Sayının yazılı olduğu hücre adı
=B1*B2 ya da =ÇARPIM(B1:B2) gibi.

Bölme işlemi;

Öncelikle hücre seçilerek = işareti ile başlanır.

=1.sayının yazılı olduğu hücre adı / 2. Sayının yazılı olduğu hücre adı
=B1/B2

Ortalama işlemi;

Öncelikle hücre seçilerek = işareti ile başlanır.

=(B1+B2)/2 işlem önceliği olduğu için toplam parantez içine alınır.

Ya da **=ORTALAMA(B1:B2)**

Not: Hazır formüller (TOPLA, ÇARPIM, ORTALAMA gibi) kullanırken sıralı sistem var ise hücreler arasında **":"**, Sıralı olmayan bir sistem var ise hücreler arasında **";"** konulur.